

گذشت صد سال از آغاز انیمیشن
فریم‌ها می‌آیند، لبخند بزیند

تام سیتو

ترجمه: پریسا کاشانیان

شدیدی که به بازیگری داشت، همراه با دوستانش «رونالد ریدر» و «آلبرت اسمیت» به اجرای برنامه‌های نمایشی با سایه‌ها پرداختند. بلکتون خودش را کومیکال کارتون‌نویس نامید. در این زمان اغلب مردم آمریکا برای دیدن نمایش‌های مختلف و متنوع به سالن‌های نمایش می‌رفتند. با یک پنج سنتی شما می‌توانستید برنامه شامل تردستی، آواز و جادوگری ببینید. در میان این کارها نمایشی به نام **Lighting-Drawing** بود که در آن هنرمند در حالی که ماجرا را توضیح می‌داد به سرعت بر روی یک تخته که روی یک سه پایه بود نقاشی می‌کرد. نمایش بلکتون از شوخی‌های خشن قومی معمولی آن زمان استفاده کرده بود. او یک صورت قالبی با استفاده از لغات Coon (مرد سیاه)، Kelly (مرد ایرلندی) و Cohen (مرد یهودی) طراحی کرده بود. گاهی او این نمایش را با پوشیدن یک لباس پولک دوزی و کلاه گیس انجام می‌داد و خود را «مادمازل استوارت» می‌نامید اما بلکتون و اسمیت براین باور بودند که کارشان به رنگ و بوی بیشتری نیاز دارد.

در فاصله بین کارهای نمایشی او بلکتون با کار کردن با سمت کارتون‌نویس در روزنامه «عقاب روز برلین» امرار معاش کرد. یک روز بلکتون و دوستانش به تالار موسیقی **Koster & Bial** در خیابان بیست و هشتم نیویورک رفتند تا اختراع جدید «توماس ادیسون» کینسنوسکوپ، یا تصویر متحرک را ببینند.

بلکتون با استعداد، روزنامه را متقاعد کرد که به او اجازه دهند که مصاحبه‌ای با این مرد بزرگ داشته باشد. در روز ۱۲ مارس ۱۸۹۶ بلکتون

سال ۱۹۰۶، تدی روزولت در کاخ سفید بود. در بیشتر کشورهای دنیا رژیم سلطنت حاکم بود. آیتون سینکلر «جنگل» را منتشر کرد، کوکاکولا کافئین را جایگزین کوکائین موجود در فرمولش کرد. کلاگز کورن فلکس را به دنیا معرفی کرد و سانفرانسیسکو با یک زلزله مهیب تخریب شد. در ۱۹۰۶ سلاح‌های تخریب جمعی کشتی‌ها و رزمناوهای جنگی بود و تروریسم به معنای آشوبگری بود. مهاجران آمریکا عمدتاً از کشورهای شرقی و اروپای جنوبی بود و بالاخره اولین فیلم انیمیشن ساخته شد.

«جیمز استوارت بلکتون» حوالی سال ۱۸۷۵ در انگلستان متولد شد و نوزاد بود که خانواده وی به آمریکا آمد. با استعدادی که در طراحی و نقاشی داشت، در نوجوانی کتابی از طراحی‌های آبریزان منتشر کرد. در سال‌های اولیه با علاقه

درباره گسترش استودیوی ویتاگراف ذهن او را مشغول می‌کرد.

در سال ۱۹۰۶ بود که آزمایش‌های فریم به فریم دیگری را آغاز کرد. او یک سری تصویر بر روی تخته اش به صورت متوالی کشید تا حرکت را تداعی کند. وقتی که کار را فیلمبرداری کردند، به چشم ما به نظر می‌رسید که تصاویر زنده هستند (در لاتین لغت انیماس به معنی زندگی بخشیدن است).

یک مرد دود سیگارش را فوت می‌کرد و نامزدش از ناراحتی چشم‌هایش را می‌گرداند، یک سگ درون یک حلقه می‌پرید و یک شعبده باز وجود داشت. جیمز استوارت بلکتون و توماس ادیسون فیلم را **The Humorous Phases of Funny Faces** (حالت‌های خنده دار صورت‌های بامزه) نام نهادند. این کار ۶ آوریل ۱۹۰۶ در سالن‌های سینما نمایش داده شد. این کار اولین کارتون انیمیشن واقعی آمریکا بود و فیلم موجی از خنده برانگیخت به خصوص در صحنه مرد سیگاری و دوست دخترش.

جیمز استوارت بلکتون به تولید فیلم‌های انیمیشن در فاصله بین کارهای کوتاه فیلم‌های زنده اش ادامه داد. فیلم دوم او به نام **Haunted Hotel** هتل جن زده ۱۹۰۷ فروش بسیار بالایی در اروپا داشت. کمی بعد، کارتون‌نویست‌های دیگری مثل «وینسور مک لی»، «رودولف دیرکس» و «باد فیشر» بایده‌های جدیدی شروع به کار کردند. هنرمندانی در فرانسه، شروع به ساختن **Trick Films** کردند. هنرمند فرانسوی به نام «امیل کوهل» اولین کسی بود که یک داستان انیمیشن تهیه کرد. او انیمیشن

قطاری را به قصد نیوجرسی سوار شد تا به ملاقات ادیسون در آزمایشگاه او در امیت اورنج برود.

هنگامی که بلکتون و ادیسون درباره تصاویر متحرک گفتگو می‌کردند، بلکتون پرتره‌ای از ادیسون کشید. ادیسون از او پرسید آیا او می‌تواند به همان سرعت که طراحی‌های کوچک رسم می‌کند آن را در اندازه بزرگ هم بکشد. وسایل تهیه انیمیشن مثل **Zoetropes** و فیلیپ بوک چند سال بود که ابداع شده بودند احتمالاً آن‌ها می‌توانستند شکل‌های کارتونی به سبک فیلیپ بوک بر روی نوار فیلم سلولوئیدی جدید «جورج اسمت من»، عکس برداری کنند و آن را درست مثل فیلم‌های زنده که ادیسون تهیه کرده بود نمایش دهند. ادیسون به او گفت «شما باید با ماریای سیاه آشنا شوید. این به نفع شماست.» ماریای سیاه نام مستعار استودیوی تصاویر متحرک او بود که با کاغذهای قیراندود پوشیده بود.

بعد از مطالعات بیشتر شامل مشاوره با استادانی چون «ادوارد موی بریج»، بلکتون آزمایش‌های خود را آغاز کرد. در ۱۸۹۸، او و دوستانش کمپانی فیلم سازی ویتاگراف را تأسیس کردند و فیلم‌های زنده زیادی ساختند. ایده انجام طراحی‌های فریم به فریم هنوز توجه او را جلب کرده بود. در ۱۹۰۰ ادیسون او را در کار **Enchanted Drawing** شرکت داد. نقاشی جادویی که در آن اساساً بلکتون بازی طراحی سریع را با کمی حرکت انجام می‌دهد. به خوبی مشخص بود که بلکتون آماده است که بیشتر برود. اما مسئولیت‌های روزافزون او

را فقط یک حقه بصری نمی دانست، بلکه آن را عرصه جدیدی از نمایش هنری می دانست. «کوکتو»، «دالی» و «پیکاسو» نیز به این کار علاقه نشان دادند.

در ۱۹۱۰، بلکتون تقریباً تهیه انیمیشن را متوقف کرد تا بر روی ساخت فیلم های زنده اش تمرکز کند. به علاوه او انتشار اولین مجله اختصاصی به نام دنیای تصویر متحرک را در سال ۱۹۱۶ آغاز کرد. در سال ۱۹۲۶، او و همکارانش ویتاگراف را به کمپانی در حال توسعه برادران وارنر بردند. بلکتون جز طبقه ثروتمند جامعه بود اما او همه چیزش را در حادثه رکود بازار ۱۹۲۹ از دست داد و در دهه ۱۹۳۰ او کاملاً بی پول (ورشکسته) بود. او در سال ۱۹۴۱ بر اثر تصادف با یک اتوبوس درگذشت. در زندگی نامه به قلم خودش حتی به خود زحمت نداده است که اشاره ای کند که او مخترع انیمیشن بوده است.

اما با تلاش های این مرد فعال پیش کسوت بود که اولین فیلم انیمیشن متولد شد. فیلم حالت های خنده دار صورت های بامزه محصول سال ۱۹۰۶ پیش درآمدی بر گربه فلیکس، میکی، بتی بوپ، سفیدبرفی، دامبو، باگزیبانی، دافی، دروپی، آقای راسی، آقای ماگو، فرو فلینستون، آستریکس، آریل، راجر و جسیکا، باز لایتیر، هومر سیمپسون، لارا کرافت، توتورو، والاس و گرومیت است. به علاوه جلوه های ویژه بسیاری از فیلم ها مثل گلوم، جار جارینکس، کینگ کنگ، ستاره مرگ، غرق شدن لوسیتانیا و غرق شدن تایتانیک نیز همگی ریشه در اولین کار انیمیشن دارند.